

INSPIRE
Infrastructure for Spatial Information in Europe

Správa členského štátu:
Slovenská republika, 2010

Názov	Správa členského štátu Slovenská republika, 2010
Autor	Slovenská agentúra životného prostredia
Dátum	10.5.2010
Predmet	Správa o stave budovanie infraštruktúry pre priestorové informácie v SR
Stav	final
Vydáva	Slovenská agentúra životného prostredia
Typ	Text podľa zaslanej predlohy
Popis	Správa podľa požiadaviek vyplývajúcich zo Smernice o INSPIRE a ďalších dokumentov
Prispievateľ	Slovenská agentúra životného prostredia
Formát	MS Word dokumnet
Zdroj	
Práva	Verejné
Identifikátor	CountryReport_SK
Jazyk	Slovenský
Nadväznosť	Smernica o INSPIRE, Rozhodnutie o Monitoringu a reportingu
Platnosť	2010 - 2013

Toto sú Dublin Core metadata položky. Pre viac detailov pozri: <http://www.dublincore.org/>

Číslo verzie	Dátum	Modifikované	Pripomienky
1	26.4.2010	M. Žiačik	V. Benko, D. Navrátilová
1.1	4.5.2010	M. Žiačik	
1.2	7.5.2010	V. Benko	D. Navrátilová, M. Rozborilová
1.3.	10.5.2010	M. Žiačik	V. Benko
1.4	10.5.2010	M. Žiačik, V. Benko	
1.5	10.5.2010	V. Benko	

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
1 Koordinácia a zabezpečenie kvality (Art. 12)	5
1.1 Koordinácia (Art. 12.1.)	5
1.1.1 Kontaktný bod členského štátu	5
1.1.2 Koordinačná štruktúra	6
1.1.3 Pripomienky k procesu monitoringu a reportingu	7
1.2 Zabezpečenie kvality (Art. 12.2.)	7
1.2.1 Postupy zabezpečenia kvality	7
1.2.2 Analýza problémov pri zabezpečení kvality	7
1.2.3 Opatrenia použité pre zlepšenie zabezpečenia kvality	8
1.2.4 Mechanizmus certifikácie kvality	8
2 Fungovanie a koordinácia infraštruktúry (Art.13)	9
2.1 Všeobecný prehľadný popis infraštruktúry pre priestorové informácie	9
2.2 INSPIRE hlavní hráči	9
2.3 Úlohy rozličných hlavných hráčov	10
2.4 Opatrenia prijaté pre podporu zdieľania údajov	10
2.5 Spolupráca hlavných hráčov	11
2.6 Prístup k službám prostredníctvom INSPIRE Geoportálu	11
3 Používanie infraštruktúry pre priestorové informácie (Art.14)	12
3.1 Používanie služieb priestorových údajov v rámci infraštruktúry	12
3.2 Používanie súborov priestorových údajov	12
3.3 Používanie infraštruktúry pre priestorové informácie širokou verejnosťou	12
3.4 Cezhraničné používanie	13
3.5 Používanie transformačných služieb	13
Dohody o zdieľaní údajov (Art.15)	14
3.6 Dohody o zdieľaní údajov medzi verejnými inštitúciami	14
3.7 Dohody o zdieľaní údajov medzi verejnými orgánmi a inštitúciami a orgánmi Spoločenstva ..	14
3.8 Bariéry pre zdieľanie údajov a opatrenia pre ich elimináciu	14
Aspekty nákladov a prínosov (Art.16)	15
3.9 Náklady vyplývajúce z implementácie Smernice o INSPIRE	15
3.10 Predpokladané prínosy	15
Zhrnutie	15
4 Prílohy	16
4.1 Zoznam organizácií – kontaktné detaily	16
4.2 Zoznam referencií pre zostavenie Správy	16

Úvod

Slovenská republika je členským štátom Európskej únie od 1. mája 2004, počet obyvateľov k 31. decembru 2009 sa udáva 5 424 925, rozloha je 49 035 km².

Systém štátnej správy a samosprávy Slovenskej republiky

Výkonnú moc v krajine predstavuje štátna správa a samospráva. Štátna správa je reprezentovaná vládou a ústrednými orgánmi štátnej správy, ktoré sú gestormi implementácie zákonov v praxi. Samosprávu vykonávajú v území vyššie územné celky, ktorých je celkovo osem a obce a mestá. Samospráva vykonáva tiež niektoré prenesené funkcie štátnej správy.

Ústredné orgány štátnej správy

Podľa zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy sú za **Ústredné orgány štátnej správy** považované tieto ministerstvá: Ministerstvo hospodárstva, Ministerstvo financií, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií, Ministerstvo pôdohospodárstva, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, Ministerstvo vnútra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravodlivosti, Ministerstvo zahraničných vecí, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, **Ministerstvo životného prostredia**, Ministerstvo školstva, Ministerstvo kultúry, Ministerstvo zdravotníctva. Na čele ministerstva je člen vlády – minister.

Okrem ministerstiev je v SR vytvorených ďalších 10 ústredných orgánov štátnej správy, medzi ktorými sú Štatistický úrad SR a Úrad geodézie, kartografie a katastra SR.

Ústredné orgány štátnej správy reprezentujú **rezorty**.

Ministerstvá zriaďujú vo svojej pôsobnosti ďalšie odborné organizácie. Ako príklad uvedieme Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, ktoré je zriaďovateľom Slovenskej agentúry životného prostredia, Štátnej ochrany prírody SR, Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, Slovenského hydrometeorologického ústavu a iných.

Regionálnu štátnu správu reprezentujú okresné a obvodné úrady, ktoré vykonávajú štátnu správu v jednotlivých územnosprávnych jednotkách, ich činnosť riadi a kontroluje ústredný orgán štátnej správy.

Samosprávne orgány

Základnou samosprávnou jednotkou je obec reprezentovaná starostom, resp. mesto reprezentované primátorom.

Vyšším stupňom je samosprávny kraj - vyšší územný celok (VÚC), ktorý je najvyššou územnou samosprávnou jednotkou, reprezentovaný je jeho predsedom. Samospráva na úrovni samosprávnych krajov sa vykonáva prostredníctvom volených orgánov. Zákonom č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) boli na Slovensku zriadené nasledovné samosprávne kraje: Bratislavský samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj, Košický samosprávny kraj a Prešovský samosprávny kraj.

Legislatívny rámec pre vypracovanie Správy z Monitoringu a reportingu podľa Smernice INSPIRE

Základným východiskovým dokumentom je Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Smernica INSPIRE), ktorá je transponovaná do slovenského právneho poriadku samostatným zákonom č. 3/2010 Z.z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie (zákon o NIPI), ktorý nadobudol účinnosť 1.2.2010. Technické rámce implementácie budú určené vykonávacími predpismi – implementačnými pravidlami, ktoré sú priamo aplikovateľné – nariadenia EP a Rady a rozhodnutia. Medzi ďalšie právne predpisy, ktoré budú do procesu implementácie smernice INSPIRE vstupovať, patrí napríklad Zákon NR SR č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii, v znení neskorších predpisov, ktorý sa vykonáva vyhláškou Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. 300/2009 Z. z. a ustanovuje napríklad parametre záväzných súradnicových systémov, či lokalizačné štandardy pre mapové diela.

Informatizácia verejnej správy SR je vymedzená Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy tak, aby boli procesy výkonu správy efektívne digitalizované v rámci celej štruktúry verejnej správy, definuje architektúru integrovaného informačného systému štátnej správy tak, aby verejná správa poskytovala verejnosti vo všetkých agendách informačné, komunikačné a transakčné e-služby prostredníctvom rôznych prístupových kanálov a zároveň vytvárala predpoklady pre ich efektívne poskytovanie. Problematiky priestorových údajov sa dotýka v časti venovanej základným registrom štátu, konkrétne Registru priestorových informácií, ktorý ako jeden zo štyroch základných registrov štátu, definuje jednotný a dátovo konzistentný zdroj priestorových údajov povinných osôb, tvoriaci súčasť infraštruktúry priestorových informácií definovanej Smernicou INSPIRE.

Ďalším dôležitým dokumentom z pohľadu budovania infraštruktúry pre priestorové informácie v rámci rezortu Ministerstva životného prostredia SR je Koncepcia rozvoja informačných systémov rezortu životného prostredia na roky 2008 – 2013, ktorá ustanovuje rámce pre realizáciu informačných systémov, ich architektúru, väzby a interoperabilitu.

Zber údajov pre vypracovanie Správy z monitoringu a reportu

Pre získavanie informácií do správy z Monitoringu a pre prvý report bol vyvinutý on-line formulár (<http://inspire.enviroportal.sk/inspire/form>), ktorý následným spracovaním výsledkov pomocou databázovej aplikácie a výpočtom požadovaných indikátorov zhromaždil informácie uvádzané v tejto správe a jej prílohách. Výraznou pomocou pri zostavovaní Správy bola pevne stanovená štruktúra a rozsiahla dokumentácia k vypracovaniu.

Formulár sa pre zber údajov osvedčil a plánujeme ho používať aj do budúcnosti.

1 Koordinácia a zabezpečenie kvality (Art. 12)

1.1 Koordinácia (Art. 12.1.)

1.1.1 Kontaktný bod členského štátu

Názov a kontaktné informácie

Kontaktný bod členského štátu	
Názov verejnej inštitúcie	Slovenská agentúra životného prostredia
Kontaktné informácie:	
Poštová adresa	Tajovského 28, Banská Bystrica
Telefónne číslo	+421 48 4374 133
Fax	+421 48 4133 635
Email	marek.ziacik@sazp.sk
Internetová stránka organizácie	www.sazp.sk
Kontaktná osoba (ak existuje)	Ing. Marek Žiačik
Telefónne číslo	+421 48 4374 133
Email	marek.ziacik@sazp.sk
Kontaktná osoba - zástupca (ak existuje)	
Telefónne číslo	
Email	

Úloha a zodpovednosť

V Slovenskej republike bola úloha gestorstva za Smernicu INSPIRE zadaná uznesením vlády SR č.745 z 3.10.2007 Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR). Transpozícia bola vykonaná zákonom o NIPI, ktorý nadobudol účinnosť 1.2.2010. Výkonnou odbornou organizáciou, ktorá vykonáva pre MŽP SR funkciu Národného kontaktného bodu (NCP), je Slovenská agentúra životného prostredia.

Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) je výkonnou, odbornou organizáciou Ministerstva životného prostredia s celoslovenskou pôsobnosťou zameranou na starostlivosť o životné prostredie a tvorbu krajiny v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja. SAŽP bola zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia SR zo 17. mája 1993.

SAŽP je zapojená do procesu implementácie Smernice o INSPIRE na základe poverenia MŽP SR a prostredníctvom poverených osôb plní aj úlohy:

- Member State Contact Point
- INSPIRE Committee Member
- IOC Task Force Member

Okrem týchto úloh SAŽP zabezpečuje technickú a obsahovú implementáciu Smernice INSPIRE na úrovni rezortu MŽP SR (úloha ENIPI) pod metodickým a koordinačným vedením MŽP SR a aktívne vytvára riešenia nasaditeľné aj pre národnú úroveň.

1.1.2 Koordinačná štruktúra

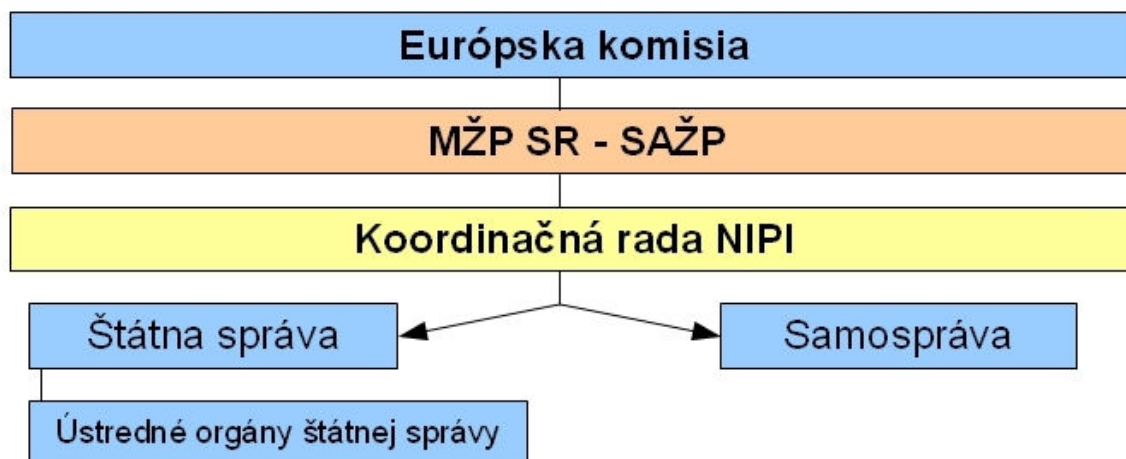
Názov a kontaktné informácie

Koordinačná štruktúra pre podporu Kontaktného bodu členského štátu	
Názov koordinačnej štruktúry	Koordinačná rada NIPI
Kontaktné informácie:	
Poštová adresa	Nám. Ľ.Štúra 1, 812 35 Bratislava
Telefónne číslo	+421 2 5956 2454
TelefaFax	
Email	daniela.navratilova@enviro.gov.sk
Internetová stránka organizácie	www.enviro.gov.sk
Kontaktná osoba (ak existuje)	Ing. Daniela Navrátilová
Telefónne číslo	+421 2 5956 2454
Email	daniela.navratilova@enviro.gov.sk
Kontaktná osoba - zástupca (ak existuje)	JUDr. Monika Rozborilová
Telefónne číslo	+421 2 5956 2243
Email	monika.rozborilova@enviro.gov.sk
Dátum a časový rozsah mandátu	

Úloha a zodpovednosť

Koordinačným orgánom pre budovanie infraštruktúry je Koordinačná rada Národnej infraštruktúry pre priestorové informácie (Koordinačná rada NIPI) tvorená zástupcami jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy a samosprávy, podľa zákona o NIPI. Koordinačná rada NIPI je zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia. Jej hlavnou úlohou je koordinácia činnosti povinných osôb pri uplatňovaní zákona o NIPI. Členov menuje a odvoláva minister životného prostredia.

Organizačná schéma

Vzťahy s tretími stranami

Vzťah s tretími stranami bude podľa zákona o NIPI upravovaný osobitnými dohodami, na základe žiadostí tretích strán, pri súčasnom uplatnení implementačných pravidiel INSPIRE.

Prehľad pracovných postupov

Pracovné postupy a rokovací poriadok Koordinačnej rady NIPI sú súčasťou Rozhodnutia o jej vytvorení, ktoré je schválené ministrom životného prostredia. Koordinačná rada NIPI je tvorená predsedom, podpredsedom, tajomníkom a členmi – zástupcami jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy a samosprávy.

1.1.3 Pripomienky k procesu monitoringu a reportingu

Proces monitoringu a reportingu informácií pre túto správu prebiehal v Slovenskej republike prostredníctvom komunikácie s ústrednými orgánmi štátnej správy, nimi zriadenými odbornými organizáciami a hlavnými reprezentantmi samosprávy. Pre zber informácií bol použitý on-line reportovací nástroj, vyvinutý Slovenskou agentúrou životného prostredia. Táto správa je prvou (úvodnou) správou o procese transpozície a implementácie Smernice INSPIRE.

Schvaľovací proces Správy upravuje dokument Návrh postupu zabezpečenia plnenia reportingových povinností vyplývajúcich z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii, schválený v operatívnej porade ministra životného prostredia 9.9.2004. V prípade správy, ako informácie členského štátu o transpozícii príslušného predpisu EÚ do národného právneho poriadku (časť 2.1 odsek a.) a informácie (správy) o realizácii opatrení, stave jednotlivých oblastí podľa špecifikovaných indikátorov, atď. (spätné hodnotenie) [časť 2.1 písm. c)], je návrh správy schvaľovaný podpisom schvaľovacieho formulára zo strany generálneho riaditeľa vecne príslušnej sekcie MŽP SR. Podľa tohto dokumentu bude Správa z monitoring a reportingová správa predložená príslušnému generálnemu riaditeľovi sekcie a po jeho podpise odoslaná podľa požiadaviek ustanovených Európskou komisiou.

1.2 Zabezpečenie kvality (Art. 12.2.)

V súčasnosti v rámci SR absentujú spoločné pravidlá (predpisy) na vytvorenie mechanizmov pre realizáciu opatrení smerujúcich k zabezpečeniu kvality. Kvalita spravovaných datasetov a služieb je zabezpečená na úrovni činnosti jednotlivých organizácií prispievajúcich do infraštruktúry. Ich vzájomná konzistentnosť, koordinácia a štandardizácia bude predmetom implementácie zákona o NIPI a Smernice INSPIRE a jej vykonávacích predpisov.

1.2.1 Postupy zabezpečenia kvality

Art. 12.2. (a) popis postupov zabezpečenia kvality zahŕňajúci údržbu infraštruktúry pre priestorové informácie

Hlavné postupy pre zabezpečenie kvality možno rozdeliť do viacerých kategórií:

1. kroky zamerané na implementáciu záväzných súradnicových systémov so zameraním na zvyšovanie polohovej presnosti jednotlivých datasetov. Tieto kroky sa týkali aj prípravy na zhromažďovanie nových priestorových údajov aj spresňovania už existujúcich.
2. kroky zamerané na uplatňovanie štandardov na základe noriem pre geoinformácie (Séria ISO/TC 211 noriem 191xx, Štandardy OGC, CEN / TC 287)
3. Ďalšie opatrenia, ktoré boli orientované na zabezpečovanie aktuálnosti a pravidelnú údržbu údajov, na vytváranie nových datasetov a služieb, na vytváranie a katalogizáciu metaúdajov a ich štandardizáciu.

Tieto opatrenia boli realizované v rámci činnosti jednotlivých organizácií podľa ich aktuálnych odborných požiadaviek a potrieb.

1.2.2 Analýza problémov pri zabezpečení kvality

Art. 12.2. (b) analýza problémov pri zabezpečení kvality v súvislosti s rozvojom infraštruktúry pre priestorové informácie pri zohľadnení všeobecných a špecifických

Problémy pre zaistenie kvality spočívajú predovšetkým v tom, že v období keď bola vytváraná väčšina datasetov, metaúdajov a služieb, neexistovali pravidlá pre ich vytváranie podľa INSPIRE, väčšina organizácií pri budovaní ich vlastnej infraštruktúry používala pravidlá, ktoré odrážali ich potreby a rovnako postupovali pri realizácii služieb a portálových riešení. Vo všeobecnosti, medzi hlavné

problémy patrí nekompatibilita geografických referenčných systémov a ich nízka úroveň interoperability. Ďalej to boli chýbajúce alebo nekompletné súbory priestorových údajov, chýbajúce metaúdaje, chýbajúce alebo nedostatočné technické a softwarové zabezpečenie.

1.2.3 Opatrenia použité pre zlepšenie zabezpečenia kvality

Art. 12.2. (c) popis opatrení použitých pre zlepšenia zabezpečenia kvality

Vo všeobecnosti sa dajú pripravované opatrenia zhrnúť do nasledovných skupín:

- zabezpečenie koordinácie a metodického usmerňovania budovania infraštruktúry,
- dodržiavanie medzinárodných štandardov pre metaúdaje, súbory a sady priestorových údajov ako aj sieťové služby,
- pokrytie územia celej republiky referenčnými údajmi a ich aktualizácia v primeranom cykle,
- hodnotenie kvality údajov podľa ISO noriem, relevantných INSPIRE vykonávacích predpisov a usmernení,
- používanie rovnakých transformačných parametrov na jednotnú transformáciu údajov z národných systémov do európskych u všetkých účastníkov NIPI,
- sprístupňovanie údajov a metaúdajov prostredníctvom sieťových služieb
- participácia na diskusiách k problematike INSPIRE kvality metaúdajov a údajov

1.2.4 Mechanizmus certifikácie kvality

Art. 12.2. (d) ak bol založený certifikačný mechanizmus, popíšte tento mechanizmus

Zatiaľ neexistuje v SR jednotný certifikačný mechanizmus pre zabezpečovanie kvality priestorových údajov a služieb, jednotlivé povinné osoby realizovali opatrenia na zabezpečenie kvality vlastnými mechanizmami na základe noriem ISO radu 9001 alebo prostredníctvom vlastných systémov riadenia kvality.

2 Fungovanie a koordinácia infraštruktúry (Art.13)

2.1 Všeobecný prehľadný popis infraštruktúry pre priestorové informácie

Vízia / prístup / stratégia (ak je to relevantné, odkazy môžu byť na existujúce dokumenty rovnako aj na krátky súhrn v rámci)

Hlavným cieľom budovania infraštruktúry je vytvorenie podmienok pre harmonizovanú tvorbu, udržiavanie a efektívne, jednotné používanie priestorových údajov, ich sprístupnenie na národnej úrovni (s výhľadom na regionálnu a lokálnu úroveň) a napojenie na európsku infraštruktúru a využívanie pre rozhodovanie orgánmi štátnej moci ako aj pre priestorovú vizualizáciu.

Základné kroky zahŕňajú:

1. Vytvorenie koordinačných štruktúr:
 - Koordinačná rada NIPI
 - Pracovné skupiny na úrovni SR a každého rezortu
 - Pracovná skupina medzirezortná
 - Pracovné skupiny na základe jednotlivých okruhov a tém
 - Pracovná skupina rezortná
2. Vytváranie vhodných podmienok pre realizáciu infraštruktúry
3. Vytváranie predpokladov pre systematické vzdelávanie a informovanie povinných osôb a verejnosti a zabezpečenie vzdelávania a informovania

2.2 INSPIRE hlavní hráči

Art. 13 (a) prehľad rôznych hlavných hráčov prispievajúcich k implementácii infraštruktúry v zmysle nasledovného rozdelenia : používatelia, producenti údajov, poskytovatelia služieb, koordinačné organizácie

Koordinačné štruktúry sú vytvárané na úrovni SR ako celku (gestor NIPI – MŽP SR a Koordinačná rada NIPI) a na úrovni ústredných orgánov štátnej správy. Ich úlohou je koordinovať povinné osoby pri tvorbe, udržiavaní a sprístupňovaní priestorových údajov a služieb priestorových údajov. Týmto povinnými osobami (INSPIRE Responsible Authorities) sú predovšetkým ústredné orgány štátnej správy, samospráva a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti oboch.

V tejto časti ako príklad podrobnejšie popíšeme len ústredný orgán štátnej správy MŽP SR a organizácie v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Ostatné dotknuté subjekty budú podrobnejšie zmapované v nastávajúcom období.

Koordinačné organizácie:

Hlavnou koordinačnou organizáciou v INSPIRE na národnej úrovni je MŽP SR a Koordinačná rada NIPI, ktorá pôsobí prostredníctvom svojich členov na úrovni jednotlivých rezortov. Časťou aktivít je poverená SAŽP ako jeho odborná organizácia MŽP SR.

Producenti údajov:

Priestorové údaje a k nim prislúchajúce metaúdaje produkujú na Slovensku rozličné organizácie a osoby – povinné osoby, identifikácia a schválenie zoznamu povinných osôb budú jednou z úloh Koordinačnej rady NIPI, vedenie a aktualizácia tohto zoznamu bude v kompetencii MŽP SR.

Napríklad za rezort MŽP SR sú to:

Štátna ochrana prírody SR,
Štátny geologický ústav Dionýza Štúra,
Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva,
Slovenský hydrometeorologický ústav,
Výskumný ústav vodného hospodárstva,
Slovenský vodohospodársky podnik,
Vodohospodárska výstavba,

Slovenská agentúra životného prostredia,
Slovenské banské múzeum

Poskytovatelia služieb:

Ich úlohou je poskytovať priestor a možnosti pre publikovanie a zdieľanie údajov v rámci infraštruktúry, za rezort MŽP SR napríklad Slovenská agentúra životného prostredia, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Slovenský hydrometeorologický ústav.

Používatelia:

V najširšom zmysle slova je užívateľom infraštruktúry ktokoľvek, kto disponuje prostriedkami pre jej využitie.

2.3 Úlohy rozličných hlavných hráčov

Art. 13 (b) popis úlohy rôznych kľúčových hráčov vo vývoji a údržbe infraštruktúry pre priestorové informácie zahrňujúci ich úlohu v otázkach koordinácie, v poskytovaní údajov a metaúdajov a spravovaní, vývoji a poskytovaní služieb

Koordinačné organizácie:

Ich úlohou je koordinačne a metodicky usmerňovať budovanie infraštruktúry. Činnosť jednotlivých koordinačných štruktúr bude spočívať v stanovovaní podmienok pre interoperabilitu datasetov a služieb.

Producenti údajov:

Ich úloha spočíva vo vytváraní, aktualizácii a spravovaní súborov priestorových údajov a príslušných metaúdajov za jednotlivé tematické okruhy, vo vytáraní geoportálových riešení prostredníctvom služieb, vzájomnom zdieľaní údajov prostredníctvom dohôd a ich využívaní pri rozhodovaní o otázkach životného prostredia.

Poskytovatelia služieb:

V rámci svojich aktivít ponúkajú ostatným zainteresovaným organizáciám priestor a riešenia pre zdieľanie údajov a služieb v rámci geoportálu, metadátového katalógu, či iné služby.

Používatelia:

Široká skupina používateľov sa môže do určitej miery prelínať s predchádzajúcimi, vzhľadom na rozsiahle možnosti použitia priestorových údajov je ťažšie definovateľná. Sem patrí aj štátna správa a samospráva so svojimi rozhodovacími právomocami o otázkach životného prostredia alebo týkajúcich sa životného prostredia, pre ktorých výkon bude využívať aj vytvárané priestorové údaje a služby priestorových údajov.

2.4 Opatrenia prijaté pre podporu zdieľania údajov

Art. 13 (c) všeobecný popis hlavných opatrení prijatých pre podporu zdieľania súborov priestorových údajov a služieb medzi verejnými organizáciami a popis ako sa zdieľanie zlepšilo v ich dôsledku

Opatrenia na zlepšenie možností zdieľania súborov priestorových údajov a služieb sa dajú v súčasnosti definovať predovšetkým ako koncepčné, legislatívne a koordinačné opatrenia.

Opatrenia na koncepcnej úrovni:

- Schválenie Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy a Koncepcie rozvoja informačných systémov pre rezort MŽP SR a pre ostatné rezorty
- Programové vyhlásenie vlády podporujúce interoperabilitu

Legislatívne opatrenia:

- transpozícia Smernice INSPIRE do zákona o NIPI,
- príprava osobitného všeobecne záväzného právneho predpisu – vykonávacej vyhlášky k zákonu o NIPI

Koordinačné opatrenia:

- ustanovenie Koordinačnej rady NIPI - koordinácia činnosti povinných osôb
- koordinácia práce pracovných skupín

2.5 Spolupráca hlavných hráčov

Art.13 (d) popis ako hlavný hráči kooperujú.

Spolupráca medzi povinnými osobami bola doteraz vymedzená kompetenčným zákonom (zákon č. 575/2001 Z. z.), predovšetkým bilaterálna a na základe špecifických dohôd uzavretých medzi zúčastnenými stranami pre plnenie ich úloh. Časť z nich sa týka priestorových údajov a informácií.

2.6 Prístup k službám prostredníctvom INSPIRE Geoportálu

Art.13 (e) popis prístupu k službám prostredníctvom INSPIRE geo-portálu v nadväznosti na Článok 15(2) Smernice 2007/2/EC.

V Slovenskej republike zatiaľ nie je zriadený geoportál podľa INSPIRE, existujú rezortné tematické portály vytvorené jednotlivými zapojenými organizáciami. Pripravovaný Národný geoportál bude zohľadňovať požiadavky INSPIRE aj OGC štandardov a bude prepojený na európsky INSPIRE Geoportal.

3 Používanie infraštruktúry pre priestorové informácie (Art.14)

3.1 Používanie služieb priestorových údajov v rámci infraštruktúry

Art.14 používanie služieb priestorových údajov v rámci infraštruktúry pre priestorové informácie, pri zvážení všeobecných a špecifických ukazovateľov

Toto môže zahŕňať vysvetlenie ako boli informácie zozbierané a ako majú byť interpretované/pochopené

Používanie služieb priestorových údajov je limitované absenciou podrobnejších vykonávacích predpisov, ktoré sú momentálne vo fáze prípravy na EU úrovni. SR bude so záujmom sledovať ich vývoj a pracovať na príprave ich implementácie po roku 2012.

Podrobnejší popis existujúcich služieb priestorových údajov (teda služieb, ktoré nespádajú pod rámec INSPIRE sieťových služieb) je súčasťou zoznamu datasetov a služieb.

Stav implementácie INSPIRE sieťových služieb sleduje proces ich definovania v podobe vykonávacích predpisov a odporúčacích usmernení a ich úroveň nasadzovania postupne narastá,... Viaceré organizácie zdieľajú údaje prostredníctvom služieb, v súčasnosti sa pracuje na ich zosúladení s požiadavkami INSPIRE.

Medzi organizácie, ktoré majú najrozsiahlejší systém používania služieb patria za rezort MŽP SR: SAŽP, ktorá prevádzkuje viacero informačných systémov zahrňujúcich sieťové služby všetkých kategórií pre seba aj pre niektoré organizácie z rezortu MŽP SR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, z iných rezortov služby najviac využíva napríklad Úrad geodézie, kartografie a katastra – katastrálny portál alebo Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy – pôdny portál.

Podrobnejší popis využívania sieťových služieb je súčasťou zoznamu datasetov a služieb.

3.2 Používanie súborov priestorových údajov

Art.14 používanie súborov priestorových údajov korešpondujúcich so zoznamami v prílohách I. II. a III. Smernice o INSPIRE verejnými organizáciami s čiastočným dôrazom na dobré príklady na poli environmentálnej politiky

K využívaniu datasetov pre rozhodovanie v oblasti životného prostredia najväčšou mierou, či už prostredníctvom služieb alebo priamym vzájomným využívaním údajov, prispievajú organizácie z rezortu MŽP SR. Sú to niektoré regionálne úrady špecializovanej štátnej správy v životnom prostredí, Štátna ochrana prírody SR, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva. Z iných rezortov napríklad Úrad geodézie, kartografie a katastra, zo zástupcov tretích strán je to predovšetkým využívanie ortofotomáp, ktoré tieto tretie strany vytvorili. V súčasnosti je pozornosť prioritne zameraná na prípravu implementácie vykonávacích predpisov pre interoperabilitu súborov a služieb priestorových údajov, konkrétne za témy definované v prílohe I smernice INSPIRE. SR sa aktívne zapojila do procesu testovania nárhov údajových špecifikácií za témy Katastrálne parcely (Úrad geodézie, kartografie a katastra SR), Hydrografia a Chránené územia (Slovenská agentúra životného prostredia). Nemenej dôležitá je participácia pri príprave špecifikácií údajov pre témy definované v prílohách II a III, kde má SR expertné zastúpenie v dvoch Tematických pracovných skupinách (Zariadenia na monitorovanie životného prostredia, Zdroje energie).

3.3 Používanie infraštruktúry pre priestorové informácie širokou verejnosťou

Art.14 (c) ak je k dispozícii, evidencia poukazujúca na používanie infraštruktúry širokou verejnosťou

Evidencia používania údajov verejnosťou nie je zavedená ani na úrovni jednotlivých rezortov ani na úrovni národnej, skúsenosti ukazujú na najčastejšie využívanie údajov povinnými osobami navzájom, smerom k širšej verejnosti je to predovšetkým využitie na edukačné účely.

3.4 Cezhraničné používanie

Art.14 (d) príklady cezhraničného používania a úsilie pre zlepšenie cezhraničnej konzistentnosti súborov priestorových údajov korešpondujúcich so zoznamami v prílohách I. II. a III. Smernice o INSPIRE

Cezhraničná spolupráca je limitovaná na využívanie v konkrétnych špecifických projektoch, v ktorých každá zo zúčastnených strán poskytuje svoje súbory a sady priestorových údajov, ktoré sú upravované pre spoločné využitie v rámci napĺňania cieľov projektu.

3.5 Používanie transformačných služieb

Art.14 (e) ako boli používané transformačné služby na dosiahnutie interoperability údajov

Použitie transformačných služieb sa pripravuje, predovšetkým ako transformácia súradnicových systémov s výhľadom na transformáciu údajových modelov.

Dohody o zdieľaní údajov (Art.15)

3.6 Dohody o zdieľaní údajov medzi verejnými inštitúciami

Art.15 (a) prehľad dohôd o zdieľaní údajov, ktoré boli alebo budú realizované medzi verejnými inštitúciami

Do nadobudnutia účinnosti zákona o NIPI bolo vzájomné využívanie údajov upravované dohodami medzi jednotlivými inštitúciami. Napríklad dohoda medzi rezortom MŽP SR a rezortom Ministerstva obrany SR, dohoda medzi Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom obrany SR, dohoda medzi MŽP SR a Úradom geodézie, kartografie a katastra, a iné.

3.7 Dohody o zdieľaní údajov medzi verejnými orgánmi a inštitúciami a orgánmi Spoločenstva

Art.15 (b) prehľad dohôd o zdieľaní údajov, ktoré boli alebo budú ustanovené medzi verejnými inštitúciami a orgánmi a organizáciami Spoločenstva, zahrňujúci príklady dohôd pre konkrétne

O používaní údajov smerom k inštitúciám Spoločenstva nemáme informácie, predpokladá sa iba použitie v rámci konkrétnych špecifických projektov, respektíve pre potreby reportingových povinností (WFS, Natura 2000 a pod.).

3.8 Bariéry pre zdieľanie údajov a opatrenia pre ich elimináciu

Art.15 (c) zoznam bariér pre vzájomné využívanie súborov priestorových údajov medzi verejnými inštitúciami a medzi verejnými inštitúciami a orgánmi a orgánmi a organizáciami Spoločenstva, rovnako aj popis opatrení, ktoré boli prijaté na ich elimináciu

Bariéry pre vzájomné využívanie údajov spočívali predovšetkým v technických problémoch – kvalita a vzájomná kompatibilita údajov, absencia sieťových služieb a právne bariéry vychádzajúce z vlastníctva údajov, autorského zákona, na základe čoho dochádzalo k obmedzovaniu použitia. Pri aplikácii zákona o NIPI sa budú tieto bariéry odstraňovať.

Aspekty nákladov a prínosov (Art.16)

3.9 Náklady vyplývajúce z implementácie Smernice o INSPIRE

Art.16 (a) odhad nákladov vyplývajúcich z implementácie Smernice o INSPIRE.

Na základe odhadov identifikovaných v dôvodovej správe k Zákonu o NIPi sa pre každý rok od 2009 - 2012 náklady na implementáciu Smernice INSPIRE pohybujú v rozmedzí 600 000 – 900 000 eur ročne, v tejto sume sú zahrnuté náklady na administratívne zabezpečenie, externé služby a národný geoportál. V sume nie sú zarátané náklady na budovanie GIS systémov pre štátnu správu a samosprávu, tieto by zvýšili požiadavky odhadom na 3 – 6 miliónov eur ročne.

3.10 Predpokladané prínosy

Art.16 (b) príklady očakávaných prínosov zahrňujúce príklady pozitívnych vplyvov na prípravu politik implementáciu, príklady zlepšovania služieb pre občanov rovnako ako príklady cezhraničnej spolupráce.

Očakávané výhody možno rozdeliť do nasledovných kategórií:

- harmonizácia a štandardizácia súborov priestorových údajov a služieb,
- koordinácia a zjednotenie budovania infraštruktúry s odstránením redundantného spracovávanía údajov,
- zjednodušenie prístupu k údajom pre účely rozhodovania a informovanie verejnosti,
- infraštruktúra pre priestorové informácie ako významná súčasť budovania eGovernmentu,
- jednoznačné určenie zodpovednosti za spravovanie priestorových údajov podľa jednotlivých tém príloh smernice,
- uľahčenie riešenia životných situácií občanov a podnikateľov.

Zhrnutie

Zákon o NIPi nadobudol účinnosť 1.2.2010, Slovensko sa teda nachádza v prvej etape jeho uplatňovania, ktorá spočíva predovšetkým vo vytváraní systematických koordinačných mechanizmov a vytváraní dostatočného informačného zázemia a prostredia pre podporu povinných osôb. Základné legislatívne rámce sú však už stanovené, koordinačná štruktúra začala svoju činnosť, pracuje sa na vytvorení funkčného systému vzájomnej komunikácie a výmeny informácií medzi jednotlivými zapojenými subjektmi, začali práce na technickej implementácii a harmonizácii údajov.

Prijatie Smernice INSPIRE chápeme ako prínos pre vytvorenie podmienok pre jednotné európske prostredie priestorových údajov a služieb, čo zvýši kvalitu rozhodovania v oblasti životného prostredia a oblastiach s ním súvisiacich a umožní vytvárať a sprístupňovať nové služby vizualizácie rôznych typov údajov v geografickom priestore, čo okrem podpory rozhodovacích inštitúcií umožní zabezpečiť lepší prístup k informáciám pre verejnosť a podporiť jej záujem o veci verejné a o jej zapojenie do rozhodovacích procesov. Zároveň sa vytvárajú podmienky na uplatnenie modelovacích nástrojov do praxe a do bežnej podpory týchto rozhodovacích procesov, čo má okrem iného význam aj v krízových situáciách.

4 Prílohy

4.1 Zoznam organizácií – kontaktné detaily

Na tvorbe tejto správy sa podieľali za rezort MŽP SR:

Ing. Marek Žiačik , Slovenská agentúra životného prostredia, INSPIRE NCP

Tel.: +421 48 4374 133

e-mail: marek.ziacik@sazp.sk

Ing. Daniela Navrátilová, Ministerstvo životného prostredia, vymenovaná na zastupovanie riaditeľa odboru informatiky

Tel.: +421 2 5956 2454

e-mail: daniela.navratilova@enviro.gov.sk

Ing. Vladimír Benko, Slovenská agentúra životného prostredia, vedúci odboru stratégií a projektov

Tel.: +421 48 4374 132

e-mail: vladimir.benko@sazp.sk

JUDr. Monika Rozborilová, Ministerstvo životného prostredia SR, odbor environmentálneho práva,

Tel.: +421 2 5956 2243

e-mail: monika.rozborilova@enviro.gov.sk

Ing. Ján Jendrichovský, Slovenská agentúra životného prostredia, programátor

Tel.: +421 48 4374 136

e-mail: jan.jendrichovsky@sazp.sk

Ing. Miroslav Rolko, Slovenská agentúra životného prostredia, programátor

Tel.: +421 48 4374 133

e-mail: miroslav.rolko@sazp.sk

4.2 Zoznam referencií pre zostavenie Správy
